

Inspirationsmateriale til underviser: Dictus tale-til-tekst

Undervisning i skrivestøtteværktøjet Dictus foregår bedst som en-til-en-undervisning eller undervisning for ganske få personer. Som lærerforberedelse anbefales følgende inspirationsmateriale:

Se Dictus' hjemmeside om Dictus til undervisning:

http://www.dictus.dk/dictus_skole.html

Læringsmål overordnet

Eleven kan på egen hånd skrive egne tekster på en PC med brug af tale-til-tekst.

Undervisningsaktiviteter: Se en eller flere af nedenstående videoer sammen med eleven.

- Sofus' erfaringer på *Kompetencecenter for Læsning* i Aarhus:
<https://www.youtube.com/watch?v=0m8KuBH7Qd0>
- Jakob prøver Dictus: <http://www.dictus.dk/video/diktering-jakob.wmv>
- Carsten skriver et brev om sin ferie:
<http://www.dictus.dk/video/Introduktion.wmv>
- Opnå herefter nedenstående delmål:

Evaluerings: Eleven kan indtale de sætninger og/eller enkeltord, som skal skrives.

Delmål med aktiviteter og evaluering:

1. Teknisk installation: Programmet downloades og aktiveres på elevens PC.
 - Aktivitet: Se inspirationsvideo:
http://www.dictus.dk/video/bestil_aktiver/BestillingOgInstallation_DictusPc.html
Følg anvisningerne for download, installation og aktivering af Dictus.
 - Evaluering: På Windows skrivebord vises to programikoner *Dictus kontrolpanel* (Dictus logoikon) og *Talegenkendelse* (Windows mikrofonikon). Klikker man på kontrolpanelet, åbnes et programvindue med billede, knapper og menu. Klikker man på *Talegenkendelse*, startes *Windows talegenkendelse* med visning af opstartsvindue og efterfølgende mikrofonvindue (dvale/sleeping)
2. Opret sprogprofil: Mand/Kvinde/Dreng/Pige
 - Aktivitet: Klik på ikonet *Talegenkendelse*. Ved første opstart vises en dialog, hvor du kan vælge mellem følgende akustiske sprogmodeller: mand (gælder også for drenge, hvis stemmer er gået i overgang), kvinde, pige eller dreng. Klik på opret og bekræft, at valget er korrekt. OBS: Valget er meget afgørende for genkendelsen og kan kun svært omgøres.
 - Evaluering: Filerne fra den valgte akustiske model kopieres til den personlige profil. Dialogen vil ikke blive vist efterfølgende, fx ved aktivering af *Træning* i *Dictus kontrolpanel*.

3. Mikrofonindstilling: Korrekt tilslutning og tilpasning af mikrofon
 - Aktiviteter:
 - i. Indsæt mikrofonens USB-stik i en af computerens USB-porte (samme port benyttes også fremover)
 - ii. Åbn *Dictus kontrolpanel*. Nederst i skærbilledet vises, hvilken mikrofon der benyttes. Hvis det ikke er den tilsluttede mikrofon, bør du vælge denne og klikke *Anvend*.
 - iii. Mikrofonindstillinger (volumen): Klik på knappen og indtast den ønskede volumen, typisk 75-100. Klik OK.
 - Evaluering: Start *Talegenkendelse* og kontrollér, at den valgte mikrofon vises nederst i opstartsdialogen. Observér lydudslaget ved siden af det runde mikrofonikon, lydniveauet vises med blå farve og skal ikke blive rødt.
4. Talegenkendelse: Indtal tekst i *Microsoft Word* eller *Windows Wordpad*
 - Aktiviteter:
 - i. Dobbeltklik på *Talegenkendelse* (programmet starter)
 - ii. Åbn tekstbehandlingsprogram, fx *Word*, *WordPad* eller *Internet Explorer* (dog ikke *Chrome*, da *Chrome* ikke understøtter talegenkendelse fuldt ud)
 - iii. Start talegenkendelse ved at klikke på mikrofonen eller ved at sige "Start aflytning"
 - iv. Sig et antal enkle og forberedte fraser til genkenderen, fx:
 - "Kommer du til fodbold i aften"
 - "Skal du sammen med din familie i skoven på søndag"OBS: Undgå at sige specielle navne og ord, da disse givetvis ikke findes i *Dictus'* ordbog
 - v. Forsøg at sige korte sætninger på 3-4 ord.
Hvis det ikke genkendes korrekt, kan du sige "Fortryd" og gentage udtalen med større præcision.
OBS: Du skal ikke råbe eller stave ordet, men tale så naturligt og tydeligt som muligt
 - Evaluering: De indtalte småsætninger skrives næsten korrekt i tekstbehandlingen
5. Træning: Tilpas *Dictus* til din egen stemmeprofil
 - Aktiviteter: Se inspirationsvideoen Træning:
<http://www.dictus.dk/video/Traening/DictusTraening.html>
 - i. Dobbeltklik på *Dictus kontrolpanel* for at starte kontrolpanelet.
 - ii. Klik på knappen *Træning*
 - iii. Vælg en tekst fx *Børn (Fodbold – let)* eller *Børn (Heste – let)* og klik OK.
 - iv. Følg instruktionen og læs de viste tekster højt i 5 minutter.
 - v. Klik på *Opdater profil*, når programmet meddeler, at de 5 minutters træning er optaget.
OBS: Hvis eleven har svært ved at læse træningsteksterne, skal eleven enten undlade at gennemføre træningen, eller udføre træningen ved, at læreren læser teksten op for eleven (med mikrofon på mute), og eleven herefter gentager, hvad læreren har sagt.
 - Evaluering: Gennemfør delaktivitet 4 ovenfor igen. Du vil nu opleve, at genkendelsen er blevet bedre.
OBS: Talegenkenderen (Windows mikrofonvindue) skal lukkes ned og genstartes, før træningen får effekt.

6. Tilføj ord fra dokumenter: Udvidelse af Dictus' ordforråd med ord inden for et nyt emneområde.
- Aktiviteter: Se inspirationsvideoen om tilføjelse af ord til Dictus:
http://www.dictus.dk/video/TilfoejOrd_kort/TilfoejOrdTilOrdbog_kort.html
 - i. Åbn *Dictus kontrolpanel* og klik på knappen *Tilføj/Slet ord*. Indtast et ord og klik på knappen *Tilføj*.
OBS: Hvis de indtastede ord skal gemmes, skal man afslutte ved at klikke på OK (undlad at lukke dialogen ved at klikke på krydset)
 - ii. Fremskaf et tekstdokument (*.doc eller *.txt) og placér det i en mappe på computeren. Gem evt. et pdf-tekstdokument ved at højreklikke, vælg *Markeringsværktøjer* og vælg herefter *Filer > Gem som andet > Tekst*.
 - iii. Klik på knappen *Tilføj ord fra dokumenter*. Følg anvisningerne og vælg det pågældende tekstdokument. Gennemgå listen og fjern fluebenet ud for fejlstavede ord eller ord, der ikke ønskes tilføjet i Dictus' ordbog. Opdater kontekst og afslut.
 - Evaluering: Gennemfør delaktivitet 4 ovenfor igen. Du vil nu opleve, at genkendelsen er blevet bedre.
OBS: Talegenkendelsen (Windows mikrofonvindue) skal lukkes ned og genstartes, før træningen får effekt.

Øvrig inspiration:

Se også de øvrige inspirationsvideoer på Dictus hjemmeside:

<http://www.dictus.dk/video.html>

Tips til god genkendelse:

<http://www.dictus.dk/tips.html>

Diskussionsforum:

<http://dictus-forum.pdc.dk/viewforum.php?f=1>